

RAČUNOVODSTVENI TRETMAN FINANSIJSKOG I OPERATIVNOG LEASINGA KOD PRAVNIH LICA KORISNIKA LEASINGA

MEĐUNARODNI RAČUNOVODSTVENI STANDARD 17 (MRS17) – LIZING

Prema definiciji Međunarodnog računovodstvenog standarda 17, **Leasing je pravni posao u kojem davalac leasinga prenosi pravo posjedovanja i korištenja predmeta leasinga na korisnika leasinga na određeni vremenski rok, a zauzvrat korisnik leasinga se obavezuje da mu za to plaća ugovorenu leasing naknadu.**

Međunarodni računovodstveni standard 17 (**MRS17**) propisuje odgovarajuće računovodstvene politike i potrebna objavljivanja i kod najmodavca i kod najmoprimca koja će se primjenjivati prilikom nastanka leasing aranžmana uz prvenstveno uvažavanje zakonskih i drugih propisa (Zakon o leasingu, Zakon o računovodstvu, odluke Agencije za bankarstvo i dr.).

Ugovorom o **finansijskom leasingu** se na korisnika leasinga prenose svi suštinski rizici i koristi svojstveni vlasništvu nad sredstvom, dok se vlasništvo može ali i ne mora prenijeti. O finansijskom leasingu govorimo kada je ispunjen bar jedan ili svi sljedeći uslovi:

- ▶ kada davatelj leasinga prenese vlasništvo nad predmetom leasinga najkasnije na kraju ugovora;
- ▶ kada primatelj leasinga ima pravo otkupiti predmet leasinga po vrijednosti koja je znatno manja od tržišne vrijednosti;
- ▶ trajanje leasinga pokriva najveći dio ekonomskog vijeka trajanja leasing objekta;
- ▶ ako je sadašnja vrijednost budućih plaćanja približno jednaka ili veća od fer vrijednosti predmeta leasinga;
- ▶ ako je predmet leasinga specijalne prirode i kao takvog ga može koristiti samo primatelj leasinga;
- ▶ ako davatelj leasinga prenosi na korisnika leasinga rizik prekida ugovora i sa tim povezanog gubitka;
- ▶ ako davatelj leasinga prenosi rizik buduće vrijednosti na korisnika leasinga;
- ▶ ako primatelj leasinga nakon završetka ugovora može produžiti ugovor sa najamninama koje su znatno niže od tržišnih.

Operativni leasing je oblik najma kojim se na korisnika leasinga ne prenose svi suštinski rizici i koristi svojstveni vlasništvu nad predmetom, a samo vlasništvo se nikada ne prenosi. O operativnom leasingu govorimo i ako nijedan od gore navedenih uslova nije ispunjen.

Operativni leasing ima obilježja klasičnog zakupa, gdje davatelj leasinga ostaje sve vrijeme vlasnik predmeta leasinga i nakon isteka ugovora o leasingu. Cio investicioni rizik ovog posla snosi davatelj leasinga, koji snosi troškove

amortizacije. Trajanje zakupa sredstava je kraće od njihovog predviđenog ekonomskog vijeka trajanja.

LEASING SA ASPEKTA POREZA NA DOBIT

Nabavka sredstava putem **finansijskog leasinga** se knjiži na način da se vrijednost nabavljene opreme zajedno sa obračunatim troškovima obrade ugovora knjiži kao stalno sredstvo, a obračunata kamata kao budući finansijski rashod sa jedne strane i kao obaveza prema leasing kompaniji sa druge strane. Troškovi amortizacije predmeta leasinga i dospjele kamate po osnovu mjesečnih anuiteta imaju kod korisnika tretman porezno priznatih rashoda perioda što znači da propisi o porezu na dobit u cijelini priznaju pravila koja su postavljena MRS-om 17 (Leasing).

Nabavka sredstava putem **operativnog leasinga** se ne knjiži u bilansnoj evidenciji korisnika leasinga, već se predmet leasinga evidentira u vanbilansnoj evidenciji. Mjesečne najamnine za predmet leasinga su porezno priznat rashod i knjiže se kao trošak najamnina u punom iznosu, odnosno u neto iznosu u zavisnosti od predmeta leasinga tj. činjenice da li se za konkretni predmet leasinga u skladu sa Zakonom o PDV-u može iskoristiti iskazani PDV na računima za mjesečne najamnine kao ulazni PDV.

LEASING SA ASPEKTA ZAKONA O PDV-u

Promet dobara i usluga po osnovu leasinga nije oslobođen plaćanja PDV-a, pa se PDV obračunava i plaća i kada je riječ o **finansijskom (promet dobara)**, kao i **operativnom leasingu (promet usluga)**. U osnovicu za obračun PDV-a kod finansijskog leasinga u skladu sa Zakonom o PDV-u ulazi nabavna vrijednost za predmete leasinga, ukupna obračunata kamata i troškovi zaključenja ugovora. Kod operativnog leasinga osnovicu za obračun PDV-a čini neto vrijednost ugovorene mjesečne najamnine.

Korisnici leasinga imaju mogućnost knjiženja iskazanog PDV-a kao ulaznog u slučaju nabavke sredstava za obavljanje djelatnosti putem finansijskog leasinga. Izuzetak ovog pravila je nabavka putničkih automobila koji ne služe direktno za obavljanje djelatnosti, u tom slučaju iskazani PDV se knjiži na stalna sredstva, odnosno vrijednost predmeta leasinga se knjiži na stalna sredstva u bruto iznosu.

Kod operativnog leasinga je isti slučaj, što znači da se iskazani PDV na računima za mjesečne najamnine može knjižiti kao ulazni PDV, osim u slučaju kada je predmet leasinga putnički automobil koji ne služi direktno za obavljanje registrovane djelatnosti.

LIZING SA ASPEKTA ZAKONA O PDV-u

Promet dobara i usluga po osnovu lizinga nije oslobođen plaćanja PDV-a, pa se PDV obračunava i plaća i kada je riječ o **finansijskom (promet dobara)**, kao i **operativnom lizingu (promet usluga)**. U osnovicu za obračun PDV-a kod finansijskog leasinga u skladu sa Zakonom o PDV-u ulazi nabavna vrijednost za predmete lizinga, ukupna obračunata kamata i troškovi zaključenja ugovora. Kod operativnog leasinga osnovicu za obračun PDV-a čini neto vrijednost ugovorene mjesečne najamnine.

Korisnici leasinga imaju mogućnost knjiženja iskazanog PDV-a kao ulaznog u slučaju nabavke sredstava za obavljanje djelatnosti putem finansijskog leasinga. Izuzetak ovog pravila je nabavka putničkih automobila koji ne služe direktno za obavljanje djelatnosti, u tom slučaju iskazani PDV se knjiži na stalna sredstva, odnosno vrijednost predmeta leasinga se knjiži na stalna sredstva u bruto iznosu.

Kod operativnog leasinga je isti slučaj, što znači da se iskazani PDV na računima za mjesečne najamnine može knjižiti kao ulazni PDV, osim u slučaju kada je predmet leasinga putnički automobil koji ne služi direktno za obavljanje registrovane djelatnosti.

FINANSIJSKI LIZING U IZVJEŠTAJIMA KORISNIKA LIZINGA

Prema MRS 17, korisnik finansijskog leasinga priznaje sredstvo i obaveze u svom bilansu stanja u iznosu koji je na početku trajanja leasinga jednak fer vrijednosti iznajmljenog sredstva ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja za leasing ako je ona niža. Svi početni direktni troškovi dodaju se iznosu po kojem je sredstvo vrednovano na početku. U istom iznosu u kom se evidentira sredstvo, evidentira se i obaveza za finansijski leasing. Minimalna plaćanja po osnovu finansijskog leasinga korisnik leasinga treba da razdvoji na dio koji se smatra finansijskim rashodima (rashodi kamata) i dio kojim se vrši smanjenje salda isplaćenih obaveza po finansijskom leasingu. Rashod kamata alocira se na sve periode u toku trajanja leasinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveza. Korisnik finansijskog leasinga vrši obračun amortizacije sredstva (MRS 16), i uključuje ga u svoj bilans uspjeha. Naknadni izdaci se uključuju u nabavnu vrijednost samo ako se povodom njih očekuje buduća ekonomska korist. U skladu s tim troškovi tekućeg održavanja se priznaju kao rashodi perioda u kome nastanu.

Prilikom računovodstvenog evidentiranja nabavke predmeta leasinga, poseban osvrt potrebno je napraviti i na odredbu Člana 32. Zakona o PDV-u, koji između ostalog definiše pravo na odbitak ulaznog PDV-a. Naime, prema navedenom članu pravo na odbitak ulaznog PDV-a obveznik ne može ostvariti na „nabavku, proizvodnju i uvoz putničkih automobila, autobusa, motocikla, plovni objekata i zrakoplova niti rezervnih dijelova za takva prevozna sredstva, goriva i potrošnog materijala za potrebe prevoza, kao i na iznajmljivanje, održavanje, popravke i druge usluge koje su povezane s korištenjem tih prevoznih sredstava, osim ako prevozna sredstva i druga dobra koristi isključivo za obavljanje svoje poslovne djelatnosti.“ S tim u vezi u nastavku su navedeni primjeri knjiženja predmeta leasinga sa i bez mogućnosti odbitka ulaznog poreza.

1 INFORMATIVNI PRIMJER KNJIŽENJA FINANSIJSKOG LEASINGA (NABAVKA PREDMETA ZA OBAVLJANJE POSLOVNE DJELATNOSTI – OPREMA, DOSTAVNO VOZILO)

1.1 Knjiženje datog avansa za nabavku lizing objekta

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Dati avans			
Dati avansi za nabavku predmeta leasinga	027200	2.294,24	
Žiro - račun	200000		2.294,24

1.2 Knjiženje ulaznog računa (lizing račun)

Elementi računa		Obavijest o prvom dospjeću:	
Predmet leasinga	9.410,26	Učešće 5%	470,51
Leasing naknada (kamata) po ugovoru	367,29	Ukupan PDV-e	1.685,66
Troškovi zaključenja ugovora	88,07	Troškovi zaključenja ugovora	88,07
Ostali troškovi zaključenja ugovora	50,00	Ostali troškovi zaključenja ugovora	50,00
UKUPNO BEZ PDV-a	9.915,62	Ukupan iznos za naplatu	2.294,24
PDV 17%	1.685,66		
UKUPNO SA PDV-om	11.601,28		

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Knjiženje predmeta leasinga			
Investicije u toku	025200	9.410,26	
Dugoročne obaveze za finansijski leasing u zemlji	415100		9.410,26
Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Knjiženje lizing naknade (kamate) po ugovoru			
Ostala dugoročna razgraničenja	098800	367,29	

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Dugoročne obaveze za finansijski leasing u zemlji – nedospjele kamate	415200		367,29
Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Troškovi zaključenja ugovora			
Investicije u toku	025200	88,07	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	432000		88,07
Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Ostali troškovi zaključenja ugovora			
Investicije u toku	025200	50,00	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	432000		50,00
Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Knjiženje ulaznog PDV-a			
Potraživanje za ulazni PDV-e	270000	1.685,66	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	432000		1.685,66

U skladu sa članom 32. Zakona o PDV-u, dozvoljen je odbitak ulaznog poreza jer je riječ o predmetu koji se koristi za obavljanje poslovne djelatnosti.

1.3 Zatvaranje datog avansa za nabavku predmeta leasinga

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Zatvaranje datog avansa za nabavku predmeta leasinga			
Dugoročne obaveze za finansijski leasing u zemlji (učešće)	415100	470,51	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji (PDV)	432000	1.685,66	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji (Troškovi zaključenja ugovora)	432000	88,07	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji (Ostali troškovi zaključ. ugovora)	432000	50,00	
Dati avansi za nabavku predmeta leasinga	027200		2.294,24

1.4 Stavljanje predmeta lizinga u upotrebu

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Stavljanje predmeta leasinga u upotrebu			
Oprema i postrojenja	022100	9.548,33	
Investicije u toku	025200		9.548,33

1.5 Knjiženje rata (mjesečnih dospjeća)

Mjesečna rata se sastoji od dijela glavnice i pripadajuće mjesečne kamate. Knjiženje i plaćanje dospjelih obaveza vrši se u skladu sa dospjećima koja su definisana otplatnim planom dostavljenim prilikom aktiviranja ugovora.

Period	Datum dospjeća	Iznos neto finansiranja	Rata leasing naknade	Amortiz. Vrijednost - Glavnica	Kamata	Druge uplate	Neamortiz. Vrijednost predmeta
0	25.03.2014	8.939,73				1.823,73	8.939,73
0	25.03.2014		0,00	0,00	0,00	15,04	8.939,73
1	15.04.2014		775,58	719,70	55,88		8.220,03
2	15.05.2014		775,58	724,20	51,38		7.495,83
3	15.06.2014		775,58	728,74	46,84		6.767,09
4	15.07.2014		775,58	733,30	42,28		6.033,79
5	15.08.2014		775,58	737,88	37,70		5.295,91
6	15.09.2014		775,58	742,49	33,09		4.553,41
7	15.10.2014		775,58	747,13	28,45		3.806,28
8	15.11.2014		775,58	751,80	23,78		3.054,48
9	15.12.2014		775,58	756,50	19,08		2.297,98
10	15.01.2015		775,58	761,23	14,55		1.536,75
11	15.02.2015		775,58	765,98	9,60		770,77
12	15.03.2015		775,58	770,77	4,81		0,00
OTKUP	15.05.2015		0,00	0,00	0,00		0,00

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Knjiženje rata (mjesečnih dospjeća)			
Dugoročne obaveze za finansijski leasing u zemlji	415100	719,70	
Dugoročne obaveze za finansijski leasing u zemlji – nedospjele kamate	415200	55,88	
Kratkoročni dio dugoročnih obaveza po osnovu finansijskog leasinga	425000		775,58
Plaćanje mjesečnog dospjeća			
Kratkoročni dio dugoročnih obaveza po osnovu finansijskog leasinga	425000	775,58	
Žiro - račun	200000		775,58
Rasknjižavanje razgraničenja kamate			
Rashodi kamata po osnovu finansijskog leasinga	561100	55,88	
Ostala dugoročna razgraničenja	098800		55,88

Knjigovodstveni tretman leasing naknada (kamata) kod finansijskog leasinga definisan je MRS 17. Rashod kamata alocira se na sve periode u toku trajanja leasinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveza. Na računu iskazana leasing naknada (kamata) predstavlja trošak za korisnika lizinga koji se odnosi na ukupni leasing angažman (za kompletan period finansiranja), a priznaje se u bilansu uspjeha sukcesivno tokom trajanja ugovora. Leasing naknada (kamata) je iskazana i u amortizacionom planu koji predstavlja sastavni dio ugovora o leasingu, gdje su definisani datumi dospjeća mjesečnih rata u kojim je sadržana kamata. Kao dan dospjeća obaveze plaćanja mjesečnih rata definisan je 15. u mjesecu, a kamata sadržana u dospelim ratama predstavlja trošak tog mjeseca.

1.6 Knjiženje amortizacije predmeta lizinga

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Trošak amortizacije			
Amortizacija postrojenja i opreme	540200	159,14	
Ispravka vrijednosti postrojenja i opreme	022800		159,14

Prema MRS 17, korisnik finansijskog leasinga priznaje sredstvo i obaveze u svom bilansu stanja u iznosu koji je na početku trajanja leasinga jednak fer vrijednosti iznajmljenog sredstva ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja za leasing ako je ona niža. Svi početni direktni troškovi dodaju se iznosu po kojem je sredstvo vrednovano na početku. Korisnik finansijskog leasinga vrši obračun amortizacije sredstva (MRS 16), i uključuje ga u svoj bilans uspjeha.

2 INFORMATIVNI PRIMJER KNJIŽENJA FINANSIJSKOG LEASINGA (NABAVKA PREDMETA – PUTNIČKO VOZILO)

2.1 Knjiženje datog avansa za nabavku predmeta leasinga

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Dati avans			
Dati avansi za nabavku predmeta leasinga	027200	2.294,24	
Žiro - račun	200000		2.294,24

2.2 Knjiženje ulaznog računa (lizing račun)

Elementi računa	
Predmet leasinga	9.410,26
Leasing naknada (kamata) po ugovoru	367,29
Troškovi zaključenja ugovora	88,07
Ostali troškovi zaključenja ugovora	50,00
UKUPNO BEZ PDV-a	9.915,62
PDV 17%	1.685,66
UKUPNO SA PDV-om	11.601,28

Obavijest o prvom dospjeću:	
Učešće 5%	470,51
Ukupan PDV-e	1.685,66
Troškovi zaključenja ugovora	88,07
Ostali troškovi zaključenja ugovora	50,00
Ukupan iznos za naplatu	2.294,24

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Knjiženje predmeta leasinga			
Investicije u toku	025200	9.410,26	
Dugoročne obaveze za finansijski leasing u zemlji	415100		9.410,26
Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Knjiženje leasing naknade (kamate) po ugovoru			
Ostala dugoročna razgraničenja	098800	367,29	
Dugoročne obaveze za finansijski leasing u zemlji – nedospjele kamate	415200		367,29
Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Troškovi zaključenja ugovora			
Investicije u toku	025200	88,07	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	432000		88,07
Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Ostali troškovi zaključenja ugovora			
Investicije u toku	025200	50,00	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	432000		50,00
Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Knjiženje ulaznog PDV-a			
Investicije u toku	025200	1.685,66	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	432000		1.685,66

U skladu sa članom 32. Zakona o PDV-u, odbitak ulaznog PDV-a se ne može ostvariti na „nabavku, proizvodnju i uvoz putničkih automobila, autobusa, motocikla, plovniih objekata i zrakoplova i rezevnih dijelova za takva prevozna sredstva, goriva i potrošnog materijala za potrebe prevoza, kao i na iznajmljivanje, održavanje, popravke i druge usluge koje su povezane s korištenjem tih prevoznih sredstava, osim ako prevozna sredstva i druga dobra koristi isključivo za obavljanje svoje poslovne djelatnosti.“ PDV plaćen za nabavku predmet lizinga, a koji se ne može refundirati (povratiti od države), predstavlja zavisni trošak sticanja sredstva i uključuje se u nabavnu vrijednost predmeta leasinga.

2.3 Zatvaranje datog avansa za nabavku predmeta leasinga

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Zatvaranje datog avansa za nabavku predmeta leasinga			
Dugoročne obaveze za finansijski leasing u zemlji (učešće)	415100	470,51	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji (PDV)	432000	1.685,66	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji (Troškovi zaključenja ugovora)	432000	88,07	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji (Ostali troškovi zaključ. ugovora)	432000	50,00	
Dati avansi za nabavku predmeta leasinga	027200		2.294,24

2.4 Stavljanje predmeta leasinga u upotrebu

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Stavljanje predmeta leasinga u upotrebu			
Oprema i postrojenja	022100	11.233,99	
Investicije u toku	025200		11.233,99

2.5 Knjiženje rata (mjesečnih dospjeća)

Mjesečna rata se sastoji od dijela glavnice i pripadajuće mjesečne kamate. Knjiženje i plaćanje dospjelih obaveza vrši se u skladu sa dospjećima koja su definisana otplatnim planom dostavljenim prilikom aktiviranja ugovora.

Period	Datum dospjeća	Iznos neto finansiranja	Rata leasing naknade	Amortiz. Vrijednost - Glavnica	Kamata	Druge uplate	Neamortiz. Vrijednost predmeta
0	25.03.2014	8.939,73				1.823,73	8.939,73
0	25.03.2014		0,00	0,00	0,00	15,04	8.939,73
1	15.04.2014		775,58	719,70	55,88		8.220,03
2	15.05.2014		775,58	724,20	51,38		7.495,83

Period	Datum dospjeća	Iznos neto finansiranja	Rata leasing naknade	Amortiz. Vrijednost - Glavnica	Kamata	Druge uplate	Neamortiz. Vrijednost predmeta
3	15.06.2014		775,58	728,74	46,84		6.767,09
4	15.07.2014		775,58	733,30	42,28		6.033,79
5	15.08.2014		775,58	737,88	37,70		5.295,91
6	15.09.2014		775,58	742,49	33,09		4.553,41
7	15.10.2014		775,58	747,13	28,45		3.806,28
8	15.11.2014		775,58	751,80	23,78		3.054,48
9	15.12.2014		775,58	756,50	19,08		2.297,98
10	15.01.2015		775,58	761,23	14,55		1.536,75
11	15.02.2015		775,58	765,98	9,60		770,77
12	15.03.2015		775,58	770,77	4,81		0,00
OTKUP	15.05.2015		0,00	0,00	0,00		0,00

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Knjiženje rata (mjesečnih dospjeća)			
Dugoročne obaveze za finansijski leasing u zemlji	415100	719,70	
Dugoročne obaveze za finansijski leasing u zemlji – nedospjele kamate	415200	55,88	
Kratkoročni dio dugoročnih obaveza po osnovu finansijskog leasinga	425000		775,58
Plaćanje mjesečnog dospjeća			
Kratkoročni dio dugoročnih obaveza po osnovu finansijskog leasinga	425000	775,58	
Žiro - račun	200000		775,58
Rasknjižavanje razgraničenja kamate ²			
Rashodi kamata po osnovu finansijskog leasinga	561100	55,88	
Ostala dugoročna razgraničenja	098800		55,88

Knjigovodstveni tretman leasing naknada (kamata) kod finansijskog leasinga definisan je MRS 17.

Rashod kamata alocira se na sve periode u toku trajanja leasinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveza. Na računu iskazana leasing naknada (kamata) predstavlja trošak za korisnika lizinga koji se odnosi na ukupni leasing angažman (za kompletan period finansiranja), a priznaje se u bilansu uspjeha sukcesivno tokom trajanja ugovora. Leasing naknada (kamata) je iskazana i u amortizacionom planu koji predstavlja sastavni dio ugovora o leasingu, gdje su definisani datumi dospjeća mjesečnih rata u kojim je sadržana kamata. Kao dan dospjeća obaveze plaćanja mjesečnih rata definisan je 15. u mjesecu, a kamata sadržana u dospjelim ratama predstavlja trošak tog mjeseca.

2.6 Knjiženje amortizacije predmeta leasinga

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Trošak amortizacije			
Amortizacija postrojenja i opreme	540200	187,23	
Ispravka vrijednosti postrojenja i opreme	022800		187,23

Prema MRS 17, korisnik finansijskog leasinga priznaje sredstvo i obaveze u svom bilansu stanja u iznosu koji je na početku trajanja leasinga jednak fer vrijednosti iznajmljenog sredstva ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja za leasing ako je ona niža. Svi početni direktni troškovi dodaju se iznosu po kojem je sredstvo vrednovano na početku. Korisnik finansijskog leasinga vrši obračun amortizacije sredstva (MRS 16), i uključuje ga u svoj bilans uspjeha.

OPERATIVNI LEASING U IZVJEŠTAJIMA KORISNIKA LEASINGA

Prema odredbama Zakona o leasingu operativni leasing je pravni posao u kojem korisnik leasinga u periodu posjedovanja i korištenja predmeta leasinga plaća davatelju leasinga određenu naknadu bez opcije kupovine i sticanja prava vlasništva nad predmetom leasinga, a davatelj leasinga snosi troškove amortizacije predmeta leasinga.

Sa aspekta MRS 17 operativni leasing ima obilježja klasičnog zakupa, gdje davatelj leasinga ostaje cijelo vrijeme vlasnik predmeta leasinga i nakon isteka ugovora o leasingu. Cio investicioni rizik ovog posla snosi davatelj leasinga, koji snosi troškove amortizacije, osiguranja i održavanja. Trajanje zakupa sredstava je kraće od njihovog predviđenog ekonomskog vijeka trajanja. Prema MRS 17 korisnik leasinga treba da plaća za operativne zakupe, koje priznaje (ravnomojno) u bilansu uspjeha kao trošak.

Operativni leasing aranžmani su karakteristični po tome što se kod njih ne vrši transfer vlasničkih prava, rizika i nagrada povezanih sa sredstvima, od davatelja na korisnika. Računovodstveni tretman operativnog leasinga je u velikoj mjeri jednostavniji od računovodstva finansijskog leasinga. Davatelj godišnje isplate po leasingu evidentira kao prihod od rente, dok sredstva koja su predmet leasinga ostaju evidentirana u poslovnim knjigama davatelja i kod njega se i amortizuju tokom cijelog životnog vijeka. Godišnje isplate po leasingu korisnik sredstava evidentira kao rashode zakupnine, s tim što bi sama sredstva trebao iskazivati u vanbilansnoj evidenciji.

3 3INFORMATIVNI PRIMJER KNJIŽENJA OPERATIVNOG LEASING ARANŽMANA U KNJIGAMA KORISNIKA DAT JE U NASTAVKU: INFORMATIVNI PRIMJER KNJIŽENJA OPERATIVNOG LEASINGA

Neto vrijednost predmeta leasinga	14.241,88
Akontacijska najamnina neto 15%	2.136,27
Trajanje ugovora	36 mjeseci
Troškovi zaključenja sa PDV-om	83,32
Ostali troškovi	50,00
Neto mjesečna rata	278,88

3.1 Knjiženje datog avansa (uplate poziva za prvo plaćanje, odnosno učešća)

Prije aktivacije ugovora korisnik uplaćuje dogovoreni iznos učešća (akontacijska najamnina, troškovi zaključenja ugovora i ostali troškovi) po onovu poziva na plaćanje:

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Dati avans			
Unaprijed plaćeni troškovi	280000	2.655,42	
Žiro – račun	200000		2.655,42

U slučaju da aktivacija ugovora nije u istom mjesecu kad je izvršeno avansno plaćanje, leasing društvo izdaje avansni račun čije knjiženje ide na slijedeći način:

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Avansni račun			
Unaprijed plaćeni troškovi	280000	-385,83	
Ulazni PDV-e	270000	385,83	

3.2 Aktivacija ugovora i knjiženje računa za akontacijsku najamninu i troškove zaključenja

Aktiviranjem ugovora o operativnom leasingu, leasing društvo ispostavlja storno avansni račun, kao i račun za akontacijsku najamninu i dogovorene troškove zaključenja ugovora:

Elementi računa	
Akontacijska najamnina	2.136,27
Troškovi zaključenja ugovora	83,32
Ostali troškovi	50,00
UKUPNO BEZ PDV-a	2.269,59
PDV 17%	385,83
UKUPNO SA PDV-om	2.655,42

Akontacijska najamnina predstavlja iznos unaprijed plaćene najamnine koja se odnosi na ukupan period trajanja ugovora i predstavlja umanjeње svih ugovorenih rata. U skladu sa tim, akontacijska najamnina se razgraničava na period trajanja ugovora. Razgraničena akontacijska najamnina priznaje se u bilansu uspjeha sukcesivno tokom trajanja ugovora o operativnom leasingu (na osnovu pravolinijske metode) u jednakom iznosu prilikom dospjeća svake ugovorene najamnine (rate).

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Storno avansnog računa			
Unaprijed plaćeni troškovi	280000	385,83	
Ulazni PDV-e	270000	-385,83	
Račun za akontacijski najaminu i troškove			
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	432000		2.655,42
Unaprijed plaćene najamnine	091000	2.136,27	
Troškovi zaključenja ugovora		83,32	
Ostali troškovi		50,00	
Ulazni PDV	270000	385,83	

Prema Zakonu o PDV-u Član 32. Stav5: Obveznik ne može ostvariti pravo na odbitak ulaznog poreza na: nabavku, proizvodnju i uvoz putničkih automobila...rezervnih djelova, goriva, potrošnog materijala za potrebe prevoza, kao i iznajmljivanje, održavanje, popravke i druge usluge povezane sa tim prevoznim sredstvimaosim ako se ne koriste isključivo za obavljanje svoje poslovne djelatnosti.

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Zatvaranje datog avansa			
Unaprijed plaćeni troškovi	280000		2.655,42
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	432000	2.655,42	

3.3 Knjiženje mjesečnih računa

Opis konta	konto:	Duguje	Potražuje
Mjesečna najamnina			
Troškovi najamnine	533000	278,88	
Ulazni PDV	270000	47,41	
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	432000		326,29
Razgraničenje akontacijske najamnine			
Unaprijed plaćene najamnine	091000		59,34
Troškovi najamnine	533000	59,34	